

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стоян Петков Маринов

относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”
в Университет “Проф. д-р Асен Златаров” - Бургас
по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”,
професионално направление 3.9. „Туризм”,
научна специалност “Икономика и управление (туризм)”.

I. Основание и общо представяне на получените материали

Със заповед РД-272/ 09.10.2017г. на Ректора на Университет “Проф. д-р Асен Златаров”-Бургас съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.9. „Туризм”, научна специалност “Икономика и управление (туризм)”, обявен в ДВ, бр. № 64/08.08.2017 г. С решение на Научното жури /Протокол №1/ от 18.10. 2017 г/. ми е възложено изготвянето на становище.

За участие в обявения конкурс са подали документи двама кандидати:

- гл.ас. д-р **Антонина Стоянова Недкова**, преподавател в катедра „Организация и технология на туристическото обслужване” в Колеж по туризм към Университет “Проф. д-р Асен Златаров” - Бургас;
- гл. ас. д-р **Минчо Николов Полименов**, преподавател в катедра „Организация и технология на туристическото обслужване” в Колеж по туризм към Университет “Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас

II. Становище за кандидатката гл. ас. д-р Антонина Стоянова Недкова

Представеният от гл. ас. д-р Антонина Недкова комплект материали на хартиени носители е в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет “Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

1. Биографични данни на кандидата

Гл. ас. д-р Антонина Недкова е родена на 30.10.1962. През 1992 г. завършва Висшия институт по хранително-вкусова промишленост – гр. Пловдив с придобита ОКС „магистър” и квалификация „инженер-технолог” по специалност “Технология на

животинските хранителни продукти, на консервирането и на общественото хранене”. През 2004г. получава квалификация “правоспособен учител” от Институт за следдипломна квалификация към УНСС – гр. София. От 2004 г. до 2009 г. е докторант в Университет “Проф. д-р Асен Златаров” - гр. Бургас. Разработва и защитава успешно дисертация на тема „Методически аспекти за формиране на професионалната компетентност на студентите чрез работа в екип” и получава от ВАК диплом N: 33763 от 13.01.2010 за образователна и научна степен „доктор” по научна специалност 05.07.03 “Методика на обучението (по технология на кулинарната продукция)”. През 2016г. гл. ас. д-р Антонина Недкова защитава в Института за научни изследвания и обучение на докторанти към УНИБИТ дисертационен труд на тема “Виртуално общуване чрез електронно-дистанционно обучение в университетска среда” и придобива образователна и научна степен “доктор на науките” в професионално направление 3.5. “Обществени комуникации и информационни науки” по научна специалност “Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

В приложената автобиография е упоменато, че гл. ас. д-р Антонина Недкова има 35 години трудов стаж и към момента работи като преподавател в Университет “Проф. д-р Асен Златаров”-Бургас, Колеж по туризъм.

Гл. ас. д-р Антонина Недкова е участвала в изпълнението на два проекта „Хоризонти“ от Националния план за действие по заетостта, 2016 и 2017 г. Участвала е като член на научния колектив на проект N: НИХ 381/2016г. на тема „Маркетингово изследване на факторите за кризата с кадрите в отрасъл „Туризъм“.

2. Оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Гл.ас. д-р Антонина Недкова осъществява учебно-педагогическа дейност в Колеж по туризъм и във ФОН към Университет “Проф. д-р Асен Златаров”-Бургас пред студенти по бакалавърски програми, редовно и задочно обучение, която включва лекционни и семинарни занятия по дисциплините „Технологично обзавеждане на хотела и ресторанта”, „Технология на кулинарната продукция”, „Комбинирани тематични занятия“, „Грижа за клиента“, „Организация и функциониране на кухнята и ресторанта“.

В приложените документи е приложена неофициална справка за годишната учебна аудиторна натовареност на гл. ас. д-р Антонина Недкова, възлизаща на 680,60 учебни часа през академичната 2016-2017 г.

3. Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата

За участие в конкурса гл.ас. д-р Антонина Недкова е представила списък със заглавия и резюмета на 64 публикации, включващи автореферат за придобиване на

научна степен „доктор на науките“, 5 монографии (от които една под печат и две в съавторство), 1 студия, 30 научни статии, 25 доклада (от които един под печат и три в съавторство), 1 учебник и 1 учебно помагало в съавторство.

Представените публикации са с общ обем 1072 страници, изчислени на основата на предоставената от кандидата информация, в която липсва посочен брой страници за публикацията „Притеглящи и отблъскващи фактори при реализация на кадрите в туристическата индустрия“, както и за публикациите с №: 8, 21, 22, 23, 26, 38, 61 от приложения списък.

Структурата на публикациите по видове е показана в таблица 1.

Таблица № 1

Вид и обем на рецензираните публикации

№	Вид на публикациите	Брой	В. т.ч. в чужбина		Общ брой страници	Отн. дял в %
			Брой	Стр.		
1	Автореферат	1			63	5,9
1	Монографии	5			535	49,9
2	Студии	1			79	7,4
3	Статии	30	9	34	117	10,9
4	Доклади	25	4	11	96	9,0
5	Учебници и учебни помагала	2			182	16,9
	Общо	64		44	1072	100,0

Съдържанието на публикациите на гл. ас. д-р Антонина Недкова показва, че **52** от тях с общо **857 страници** са посветени на педагогиката и конкретно са в тематичното направление „методика на професионалното обучение по туризъм“.

Теоретико-практическата проблематика на дидактиката на професионалното обучение на студентите се разглежда в четирите представени монографии, в монографията под печат, в студията и в **46** от останалите публикации.

В представените трудове е налице лично участие на гл.ас. д-р . Антонина Недкова. Голямата част от тях са самостоятелни разработки, което ни дава основание да считаме, че постановките в тях са лично дело на авторката.

Съдържанието и структурата на научната продукция на гл.ас. д-р Антонина Недкова показва тясно профилирана изследователска работа, в която предмет на внимание са актуални проблеми на теорията и практиката на дидактиката на професионалното обучение на студентите по конкретни специализиращи туристически дисциплини. Силна страна на авторката е провеждането на самостоятелни емпирични

изследвания и използването им за систематизиране на теоретични и практико-приложни постановки относно професионалното обучение по туризъм.

4. Приноси с научен, научно-приложен и приложен характер

Основен научен принос в трудовете на гл.ас. д-р Антонина Недкова е *опитът за обвързването на теоретичните аспекти на дидактиката с професионалното обучение по туризъм.*

Като научно-приложни приноси се открояват:

- *Разработването на дидактически модел с екипна форма на обучение по дисциплината „Технология на кулинарната продукция“;*
- *Разработване на дидактически материали с практически задачи за нуждите на преподаването по дисциплините „Технологично обзавеждане на хотела и ресторанта“;*
- *Разработването и апробирането на дидактически инструментариум за емпирични изследвания на професионалните умения и компетентности на студентите, изучаващи дисциплината „Технология на кулинарната продукция“.*
- *Идентифициране на проблемите на образованието на човешкия капитал в турима.*
- *Разкриване на възможностите за кариерно развитие на студентите*
- *Използването на новите информационни технологии в обучението на студентите по туризъм*

Научните публикации на гл. ас. д-р Антонина Недкова са отразени в специализираната литература чрез 23 цитирания в положителен план.

5. Критични забележки и препоръки към кандидатката

Рецензираните научни трудове дават основание за следните бележки и препоръки към кандидата:

Първо, в публикациите на гл. ас. д-р Антонина Недкова се забелязват повторения на основни теоретични и практико-приложни моменти от дидактиката на професионалното обучение по туризъм. Например в монографията „Екипна форма на обучение в Колежа по туризъм“ точка първа „Професия и професионална компетентност“ и нейните първи две подточки повтарят и като формулировки и като съдържание Глава първа „Теоретични основи на професионалната компетентност на студенти в Колеж по туризъм“ от Автореферата на дисертационния труд на кандидатката за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Забелязват се

множество повторения и между съдържанието на монографията „Екипна форма на обучение в Колежа по туризъм” и студията „Дидактически модел за формиране на професионална компетентност” – стр.7 от студията повтаря стр. 29 от монографията, т.3 Учебна документация по ТКП (стр.22-29) от студията повтаря същата точка от монографията (стр. 33-39), стр. 40 повтаря стр. 90. В монографията „Методико-дидактически основи на обучението в Колеж по туризъм“ (с. 90-94) се повтарят части от съдържанието на монографията „Екипна форма на обучението в Колеж по туризъм“ (с. 69-82). В монографията под печат „Притеглящи и отблъскващи фактори при реализация на кадрите в туристическата индустрия“ параграф 3.2.1. за Болонския процес повтаря съдържанието на параграф 1.3 от монографията „Методико-дидактически основи на обучението в Колеж по туризъм“ (с. 19-31).

Второ, заглавието не съответства на съдържанието на разработената от кандидата учебна програма по „Технологично обзавеждане на хотела и ресторанта”, която е в основата на монографията „Образователен дизайн по технологично обзавеждане на хотела и ресторанта”. В рамките на лекционните занятия 45 теми са посветени на ресторанта и само една (46) е посветена на хотела.

Трето, преобладаващата част от трудовете и публикациите на авторката косвено кореспондират с профила на обявения конкурс. Последните две монографии отново са посветени на проблемите на дидактиката за формиране на професионална компетентност и на образованието на кадрите в туризма. Гл. ас. д-р Антонина Недкова представя сравнително малък брой публикации по същността на ресторантьорската и хотелиерската туристическа проблематика, в която област тя работи – „Технология на кулинарната продукция” и „Технологично обзавеждане на хотела и ресторанта”. Извън разработките и изследванията по дидактиката на професионалното обучение на студентите по двете дисциплини и учебника „Технологично обзавеждане на професионалната кухня” кандидатката представя само пет статии по въпросите на френска, английска, италианска кухня и етиката в туристическото обслужване, както и пет доклада по темата на конкурса.

Четвърто, защитеният от кандидата дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по тематика и съдържание не е в професионално направление 3.9 Туризъм.

6. Заключение

Документите и материалите, представени от гл.ас. д-р Антонина Недкова отговарят *количествено* на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в

Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет "Проф. д-р Асен Златаров"-Бургас.

В качествено и тематично-съдържателно отношение публикациите на гл.ас. д-р Антонина Стоянова Недкова са достатъчни и подходящи за доцентура в Област на висше образование 1. „Педагогика“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по туризъм“ или в Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.5 „Обществени комуникации и информационни науки“.

III. Становище за кандидата гл. ас. д-р Минчо Николов Полименов

Представеният от гл. ас. д-р Минчо Николов Полименов комплект материали на хартиени и електронни носители е в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас.

1. Биографични данни на кандидата

Гл. ас. д-р Минчо Полименов е роден на 19.12.1961 г. в гр. Бургас. Средното си образование завършва в периода 1976– 1979г. в ТОХ – „Проф. д-р Асен Златаров” - Бургас. В периода 1982-1989 завършва Университет по хранителни технологии в гр. Пловдив с придобита специалност „инженер технолог“. От 2009 до 2013 г. Минчо Полименов е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Икономика и организация на туризма“ в ИУ-Варна. През 2013 г. защитава дисертационен труд на тема: „Повишаване на конкурентоспособността на тематичните заведения за хранене в туризма чрез иновации (на примера на тематичните заведения за хранене с национална кухня в к.к. „Слънчев бряг“)” и придобива ОНС „доктор“ в професионално направление 3.9. Туризъм по научна специалност „Икономика и управление“(Туризъм).

Гл. ас. д-р Минчо Полименов има богата професионална кариера в туризма. Работи като помощник сервитьор (1977-1979); сервитьор (1979-1980); технолог в Стопанско предприятие „Риба и рибни продукти“ (1988-1989); учител в ТОХ „Проф. д-р. Ас. Златаров” - Бургас (1990-1994); управител на „Гарант-сервиз“ ЕООД- гр. Бургас (1995-1997); експерт човешки ресурси в Студентски столове и общежития към Университет „Проф.д-р Асен Златаров” - Бургас (2005-2006). От 1994 г. Минчо Полименов е преподавател в Колеж по туризъм - Бургас, а от 2013 г. и в Катедра „Маркетинг и туризъм“ във ФОН в Университет Проф. д-р Асен Златаров”, гр. Бургас.

От автобиографията на д-р Минчо Полименов е видно, че кандидатът притежава 22 сертификата и грамоти от участия в обучения, конференции и събития, свързани с туризма

Гл. ас. д-р Минчо Полименов е участвал в 12 научно-проложни изследователски проекта, като седем от тях са национални и три международни.

Като доказателство за качеството на своята професионална и научно-изследователска работа кандидатът представя отзиви от шест научни и браншови организации: Асоциация „Кулинарни изкуства и гостоприемство“ (АКИГ), гр. Добрич; Бургаска регионална туристическа камара; „Национален образователен център“ ООД, гр. София; Варненска туристическа камара, Сдружение „Култура и туризъм на Българския Североизток“; Българска туристическа камара, гр. София.

2. Оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Минчо Полименов осъществява учебно-педагогическа дейност в Колеж по туризъм и в катедра „Маркетинг и туризъм“ във ФОН към Университет “Проф. д-р Асен Златаров”- Бургас, където води лекции и упражнения по дисциплините „Обслужване на заведения за хранене и развлечения”, „Сомелиерство”, „Силвър сървис”, „Комбинирани тематични занятия“. В периода 2014-2015 г. е изнасял лекции и е ръководил семинари по дисциплините „Ресторантьорство” и „Национални особености в храненето” пред бакалаври в специалност „Аграрен туризъм” в Аграрен университет – гр. Пловдив.

Гл. ас. д-р Минчо Полименов има 15 ръководства на дипломни работи на бакалаври. Бил е академичен наставник по Проект BG051PO001-3.3.07-0002 “Студентски практики”. Има 15 участия в комисии и журита, свързани с кулинарни изложби, състезания и конкурси в областта на ресторантьорството.

За учебната 2016-2017 г. общата аудиторна заетост на Гл. ас. д-р Минчо Полименов възлиза на 759,40 учебни часа, в т.ч. 129,80 часа със студенти в ОКС „бакалавър” към катедра „Маркетинг и туризъм“ във ФОН и 629,60 часа със студенти в ОКС „професионален бакалавър” към катедра „Организация и технология на туристическото обслужване“ в Колеж по туризъм.

3. Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата

Гл.ас. д-р Минчо Полименов обявява списък с общо 39 публикации за участие в конкурса, които са представени систематизирано по видове, със сумиран брой страници и резюмета.

Всички представени научни трудове са рецензирани и публикувани в авторитетни издателства Две (2) от статиите са публикувани в чуждестранни издания на английски език, а 14 от докладите са от международни конференции.

Таблица № 2

Вид и обем на рецензираните публикации

№	Вид на публикациите	Брой	В. т.ч. в чужбина		Общ брой страници	Отн. дял в %
			Брой	Стр.		
1	Монографии	1			227	32,4
2	Студии					
3	Статии	7	1	6	40	5,7
4	Доклади	30	1	3	227	32,4
5	Учебници и учебни помагала	1			206	29,5
	Общо	39	2	9	700	100,0

Съдържанието на публикациите на гл.ас. д-р Минчо Полименов показва, че всички трудове на автора са посветени на туристическа тематика и конкретно на ресторантьорството в туризма.

Публикациите на гл.ас. д-р Минчо Полименов са самостоятелни разработки, като представените в тях идеи и концепции са лично дело на автора.

4. Приноси с научен и научно-приложен характер

Гл.ас. д-р Минчо Полименов работи основно по три конкретни теми в областта на ресторантьорството в туризма- управление на конкурентоспособността на ресторантьорските предприятия в туризма, организация и управление на ресторантьорското обслужване и иновации в ресторантьорството. Представените трудове съдържат следните приноси:

Приноси с научен характер:

Първо, разработен е модел за изследване на факторите, обуславящи конкурентоспособността на ресторантьорските предприятия в туризма.

Второ, предложена е систематизация на обусловеността на качеството на ресторантьорския продукт от технологията на обслужване.

Трето, изведени са особеностите на иновациите в ресторантьорството

Четвърто, разграничени са и са дефинирани факторите за иновиране на ресторантьорската дейност.

Пето, разработена е методология и критериална система за определяне и оценка на степента на иновативност на ресторантьорския продукт, като функция от въздействието на факторите за иновиране на ресторантьорската дейност.

Приноси с научно-приложен характер

Първо, систематизирани са насоки за повишаване на ефективността на производствените процеси в ресторантьорството чрез усъвършенстване на структурата и стандартите на производствените операции.

Второ, изготвен е стандарт на иновативен инструментариум (машини, апарати и оборудване) за подобряване на „качеството на менюто“ в ресторантьорството.

Трето, синтезирана е матрица за оценка на очакванията на уелнес туристите като нова категория потребители на иновативен ресторантьорски продукт.

Четвърто, съставена е критериална система „Wellness-FOOD criteria“ за създаване и прилагане на иновативна технология на кулинарно производство с цел увеличаване на приходите в обектите за хранене.

Пето, разработена е авторска методика за технологията и организацията на обслужване, като стандарт за обслужващите процеси с цел повишаване на качеството на обслужване в ресторантьорството.

Шесто, дефинирани са параметрите на зависимостта между здравословност и конкурентоспособност на ресторантьорския продукт.

Седмо, изследвана е и е дефинирана връзката между технологията на обслужване и производителност на труда в ресторантьорството.

Осмо, разработен е стандарт за енергийна ефективност в ресторантьорството

Научните публикации на гл. ас. д-р Минчо Полименов са отразени в специализираната литература чрез 19 цитирания в положителен план.

5. Критични забележки и препоръки към кандидата

Научните трудове дават основание за следните бележки и препоръки към кандидата:

Първо, в представените трудове не достатъчно задълбочено се изследва икономическата ефективност и рентабилността на ресторантьорската дейност като резултат от иновирането на ресторантьорския продукт.

Второ, забелязват се повторения в съдържанието на някои от публикациите – например статия N:7 дублира като заглавие и съдържание доклад N: 12 от списъка с публикациите

Трето, сравнително малко са публикациите на кандидата в чуждестранни издания на английски език, което прави авторските приноси слабо достъпни за международната научна общност.

6. Заключение

Документите и материалите, представени от гл.ас. д-р Минчо Полименов отговарят *количествено* на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет “Проф. д-р Асен Златаров”-Бургас.

В качествено и тематично-съдържателно отношение публикациите на гл. ас. д-р Минчо Полименов кореспондират тясно с тематиката на икономиката и организацията на ресторантьорството в туризма. Представените трудове са достатъчни за доцентура в професионално направление 3.9 *Туризм*, научна специалност “*Икономика и управление*” (*туризм*)”.

IV. Обобщено заключение по документите на конкурса

На основата на изложените факти давам положително становище за гл. ас. д-р Минчо Полименов и препоръчам кандидатът да бъде избран на академичната длъжност „доцент” в Университет “Проф. д-р Асен Златаров”- Бургас по професионално направление 3.9. „*Туризм*”, научна специалност “*Икономика и управление*” (*туризм*)”.

06.12. 2017 г.

гр. Варна

Изготвил: становището:.....

проф. д-р Стоян Маринов